

Kemianteollisuuden vienti kasvoi vuoden 2018 kolmannella vuosineljänneksellä alkuvuoden tahtiin 8 %. Myös kotimaan liikevaihto on kasvussa. Alan yritysten arviot suhdannetilanteesta ovat yhä tavanomaista parempia, mutta suhdanneodotukset ovat kääntyneet hienoiseen laskuun. Kemianteollisuuden vaikutus Suomen vientiin ja työllisyystilanteeseen on merkittävä, sillä ala työllistää suoraan, välillisesti ja tulovaikutusten kautta lähes 100 000 suomalaista.

Liikevaihdossa selvää kasvua

Kemianteollisuuden liikevaihdon kasvu jatkui vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Viennin lisäksi myös kotimaan liikevaihto kasvoi selvästi. Tammi-syyskuussa kemianteollisuuden liikevaihto nousi edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta 10 %. Samaan aikaan koko tehdasteollisuuden liikevaihto kasvoi 6 %.

Kemianteollisuuden liikevaihto myötäilee perinteisesti raakaöljyn hintakehitystä. Heinä-syyskuussa 2018 raakaöljyn (Brent) keskihinta oli 75 dollaria barreilta, mikä on 46 % korkeampi taso kuin vuotta aiemmin. Tammi-syyskuussa raakaöljyn keskihinta oli 38 % edellisvuotta korkeammalla tasolla. Raakaöljyn hinnanvaihtelu on ollut nopeaa; tällä hetkellä barrelin hinta on 60 dollaria.

Vienti 8 prosentin kasvussa

Kemianteollisuuden tavaraviennin arvo oli vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä 3,07 miljardia euroa, mikä on 8 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Tammi-syyskuussa kasvua oli samoin 8 %. Kuukausitasolla kemianteollisuuden viennin arvo laski hieman syyskuussa edellisvuodesta, mutta kasvoi silti vielä 5 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Öljytuotteiden vientihinnat nousussa

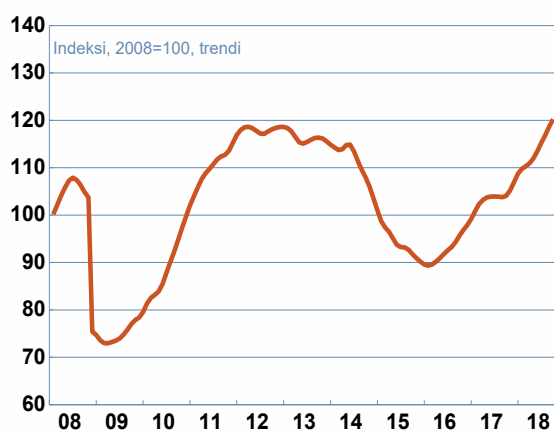
Öljytuotteiden viennin arvo kasvoi tammi-syyskuussa 15 % edellisvuodesta. Hinnat nousivat selvästi, mutta viennimäärät laskivat hieman. Heinä-syyskuussa öljytuotteiden viennin arvo nousi 9 % edellisvuodesta. Öljytuotteiden osuus kemianteollisuuden viennistä on 40 %.

Peruskemian tuotteiden viennin arvo kasvoi kolmannella neljänneksellä 10 % vuoden takaisesta ja tammi-syyskuussa 4 %. Lääkeviennin arvo kohentui kolmannella kvartaalilla 3 %, mutta aleni koko vuoden osalta 6 %. Kumi- ja muovituotteiden viennin arvo kasvoi 4 % sekä kolmannella neljänneksellä että koko alkuvuoden aikana.

22 mrd.

Kemianteollisuuden liikevaihto

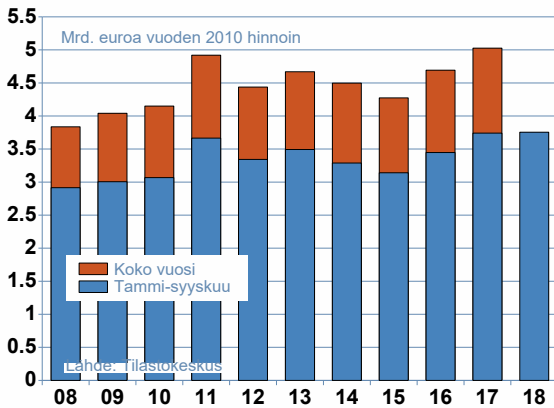
Kemianteollisuuden liikevaihdon arvoindeksi

Kemianteollisuuden tavaravienti kuukausittain

Kemianteollisuuden arvonlisäys

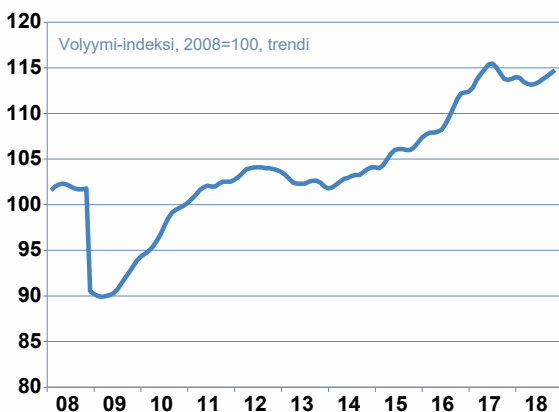
Kemianteollisuuden arvonlisäys noususuunnassa

Kemianteollisuuden kiinteähintainen arvonlisäys kasvoi kolmannella neljänneksellä lähes 4 % vuodentakaisesta. Tammi-syyskuussa arvonlisäys nousi 0,4 % edellisvuodesta. ETLA ennustaa alan arvonlisäyksen säilyvän tänä vuonna ennallaan. Arvonlisäys koostuu pääosin alan työvoimakustannuksista, toimintaylijäämästä ja poistoista.

Tuotanto on vilkastunut

Tuotantomäärät olivat alkuvuodesta laskusuunnassa, mutta kesän lopulla tuotanto kääntyi uudelleen nousuun. Elo-lokakuun tuotanto oli lähes 3 % vuoden takaista suurempi. EK:n Suhdannebarometrin mukaan tuotanto pysyi si loppuvuoden aikana likimain ennallaan.

Kemianteollisuuden tuotanto volyyymi-indeksin mukaan

Kemianteollisuuden tuottajahinnat nousussa

Peruskemian tuottajahinnat kohosivat elo-lokakuussa yli 7 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja myös lääkkeiden hinnat nousivat 2 %. Kumi- ja muovituotteiden hinnat kallistuivat elo-lokakuussa noin 2 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Yritysten suhdannearviot aiempaa varovaisemmat

Kemianteollisuuden yritysten ajantasaista suhdannetilannetta koskevat arviot heikkenivät syksyllä, mutta tilanne oli edelleen tavanomaista parempi. Tämänhetkistä tilannetta kuvaava saldoluku oli lokakuussa 14.

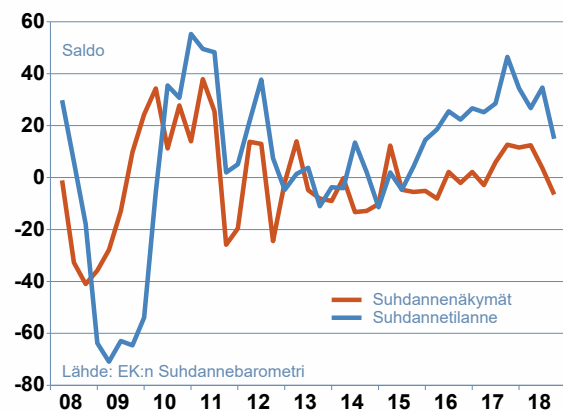
Lähikuukausien suhdannenäkymät ovat kääntyneet hienoiseen laskuun. Suhdanneodotuksien saldoluku oli lokakuussa tehdyssä tiedustelussa -6, kun vastaava saldoluku oli huhtikuussa tiedustelussa 4.

Tilauksien tilanne heikkenee - kysyntä vaimeaa

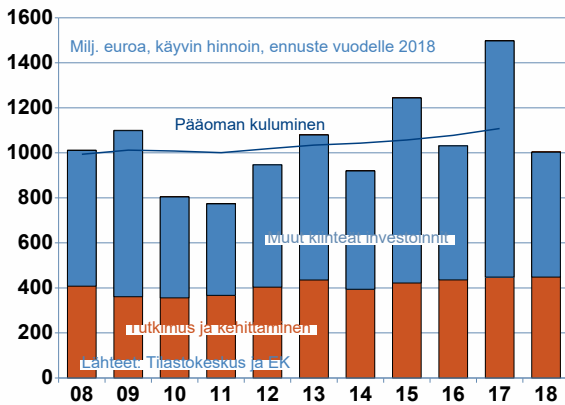
Tilaukskirjat heikkenivät lokakuussa suhdannetiedustelussa hieman normaalia alemmalle tasolle ja valmistustevarastot kasvoivat. Tuotantokapasiteetti oli kokonaan käytössä vain 72 %:lla alan yrityksistä.

Heikko kysyntä oli yleisin kapeikkotekijä 34 %:n osuudellaan. Ammattitaitoisesta työvoimasta oli pulaa 7 %:lla vastaajista ja kapasiteetin puute oli ongelmana 6 %:lla yrityksistä.

Kemianteollisuuden suhdanteet

Kemianteollisuuden investoinnit

Investoinnit huippuvuoden jälkeen normaalitasolle

Kemianteollisuus investoi merkittävästi vuonna 2017, jolloin investointien kokonaisarvo oli 1,5 mrd. euroa. Kiintein hinnoin investoinnit lisääntyivät 44 % edellisvuodesta. Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n keväällä tekemässä investointitiedustelussa alan yritykset arvioivat investointien palautuvan normaalille tasolle vuonna 2018. Investointien vuosittainen vaihtelu on alalle tyypillistä.

Kemianteollisuus investoi noin miljardin vuodessa Suomeen ja ala on säilyttänyt koko 2000-luvun pääomatasonsa. Investoinneista huomattava osa, noin 400 miljoonaa euroa liittyy tutkimukseen ja tuotekehitykseen.

Ansiot tasaisessa nousussa

Kemianteollisuuden palkansaajien ansiot nousivat ansio-
tasoindeksin mukaan vuoden 2018 kolmannella neljän-
neksellä 1,8 % edellisen vuoden vastaavasta neljännek-
sestä. Koko teollisuudessa palkansaajien ansiot kohosivat
samaan aikaan 2,2 % ja kaikkien palkansaajien nimellis-
ansiot nousivat kolmannella vuosineljänneksellä 2,1 %.

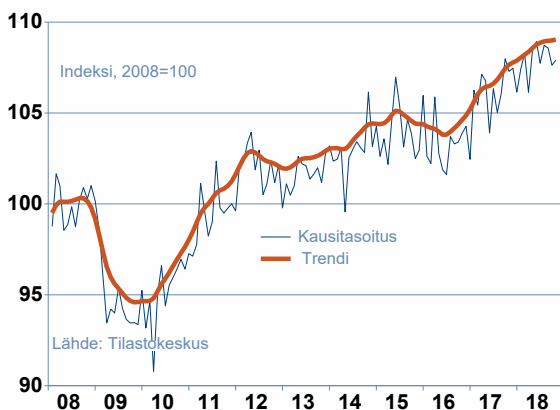
Kemianteollisuuden palkkasumma, eli maksettujen
palkkojen yhteisumma kasvoi elo-lokakuussa 0,7 % edel-
lisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Tammi-lokakuus-
sa palkkasumma nousi 1,8 % vuodentakaiseen verrattuna.

Lähes 100 000 työpaikkaa

Kemianteollisuuden henkilöstömäärä lisääntyi EK:n Suh-
dannebarometrin mukaan hieman kesän lopulla ja syksyn
alussa. Normaalista kausivaihtelusta puhdistettujen luku-
jen mukaan työvoima pysynee lähikuukausina ennallaan.

Kemianteollisuuden työllisyys on säilynyt vakaana koko
2000-luvun, mikä on olennaista myös osaamisen jatku-
vuuden kannalta. Yksi kemianteollisuuden työpaikka luo
1,8 työpaikkaa muille aloille Suomeen. Ala työllistää suo-
raan, välillisesti sekä tulovaikutusten kautta lähes 100 000
suomalaista. Suoraan työllistettyjä on 34 000, joista suurin
osa on peruskemian sekä muovi- ja kumialan yrityksissä.

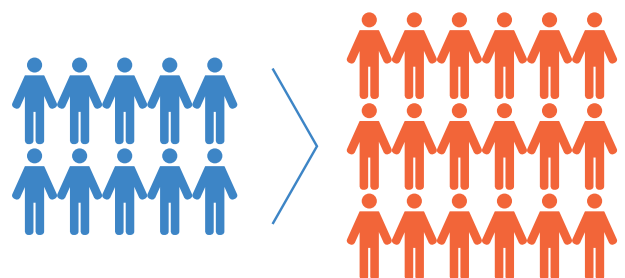
Kemianteollisuuden palkkasumma

Kemianteollisuuden työllisyysvaikutus

10 kemianteollisuuden
työpaikkaa luo

18 muille
aloille

Suomen talouskasvu hidastumassa

Nopeimman talouskasvun vaiheen arvioidaan olevan Suomen osalta tällä erää takanapäin. Tuoreimpien suhdanne-ennusteiden mukaan kasvu hidastuu kuluvana vuonna noin 2,5 %:iin ja ensi vuonna talouskasvun ennakoidaan jäävän alle 2 %:n tason. Viennin veto on ollut viimeisen puolen vuoden aikana vaimeaa ja myös investointikehitys on ollut heikkoa.

Maailmantalouden näkymät ovat tummentuneet vain lievästi, mutta Euroopan maiden talouskasvu on jäämässä selvemmin viimevuotista vaisummaksi. Näkymiä varjostaa poliittinen epävarmuus useissa EU:n jäsenmaissa, USA:n suunnalta kumpuava kauppapoliittinen jännite ja horisontissa häämöttävä rahapolitiikan kiristyminen.

EU:n peruskemian tuotanto loivassa laskussa

Euroopan kemianteollisuuden tuotanto hiipui kesän lopulla ja syksyn alussa. Peruskemian sekä kumi- ja muovituotteiden tuotantomäärät olivat kolmannella neljänneksellä runsaan prosentin verran vuoden takaista pienemmät. Öljynjalostuksen tuotantomäärät sen sijaan kasvoivat heinä-syyskuussa vuodentakaisesta 1,6 % ja lääketeollisuuden tuotanto lisääntyi 6,7 %.

Tammi-marraskuisessa vertailussa lääketeollisuuden tuotanto lisääntyi 6 % vuodentakaisesta. Muiden alojen tuotanto on pysynyt ennallaan tai kasvanut hivenen.

Keskeiset ennusteluvut OECD (marraskuu 2018)

Vuosimuutos tai taso, %	2017*	2018**	2019**
Euroalueen BKT	2,5	1,9	1,8
Suomen BKT	2,8	2,8	1,8
Vienti, määrä	7,5	3,3	4,0
Investoinnit	4,0	3,3	1,5
Yksityinen kulutus	1,3	2,0	1,9
Kuluttajahinnat	0,7	1,1	1,3
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,9

Sähkön rooli korostuu entisestään

Sähkön rooli tulee korostumaan entisestään matkalla kohti hiilineutraalisuutta. Yhteiskunnan sähköistyminen tulee vaatimaan teollisten investointien lisäksi mittavia investointeja uusiutuviin ja päästöttömiin energiaratkaisuihin sekä energian talteenottoon ja varastointiin.

Päästöttömän, varmasaantisen ja hinnaltaan kilpailukykyisen sähkön saatavuus tulee olennaisesti vaikuttamaan siihen, missä teollisuuden uudet teknologiat otetaan käyttöön ja minne tuotannolliset investoinnit tehdään.

Kemia – osa hyvää elämää

Kemianteollisuus on yksi suurimmista teollisuuden toimialoista Suomessa. Merkittävä osa tuotannosta menee vientiin joko suoraan tai vientituotteisiin käytettyinä raaka- ja tarveaineina. Vastaavasti tuodaan sekä tuotannon raaka-aineita että erikoistuotteita.

Kemianteollisuudeksi luokitellaan Suomessa

- Öljy-, kaas- ja petrokemian teollisuus
- Kemian perusteollisuus
- Kemian tuoteteollisuuden eri toimialat: lääketeollisuus, muovi- ja kumiteollisuus, kosmetiikka ja pesuaineet, maali- ja tekstiiliteollisuus

Kemianteollisuuden talouskatsaus on laadittu yhteistyössä EK:n ekonomistien kanssa. Teksti perustuu 14.12.2018 käytössä olleisiin tietoihin.

Lisätietoja

Johtaja Susanna Aaltonen
Kemianteollisuus ry
susanna.aaltonen@kemianteollisuus.fi
GSM 040 593 4221

Ekonomisti Jouko Kangasniemi
Elinkeinoelämän keskusliitto
jouko.kangasniemi@ek.fi
Puh 09 4202 2608

Kemianteollisuus ry

Eteläranta 10 PL 4, 00131 Helsinki
kemianteollisuus.fi
Twitter: @kemianteollisuus